

MIRCEA ELIADE A JEHO MORFOLÓGIA POSVÄTNA (Ján Komorovský).....	13
--	----

ÚVOD (Mircea Eliade)	21
----------------------------	----

KAPITOLA I

NA ZAČIATKU... MAGICKO-NÁBOŽENSKÉ SPRÁVANIE PALEOLITICKÝCH ĽUDÍ	25
--	----

1. *Orientatio*. Nástroje na zhotovovanie nástrojov. «Skrotenie» ohňa.
2. «Nečitateľnosť» pravekých dokladov. 3. Symbolický význam pohrebov.
4. Spor okolo úložísk kostí. 5. Jaskynné maľby: obrazy alebo symboly?
6. Prítomnosť žien. 7. Rituály, myslenie a predstavy paleolitických lovcov.

KAPITOLA II

NAJDLHŠIA REVOLÚCIA: OBJAV POĽNOHOSPODÁRSTVA - MEZOLIT A NEOLIT	46
--	----

8. Stratený raj. 9. Práca, technológia a imaginárny svet. 10. Dedičstvo paleolitických lovcov. 11. Udomácnenie jedlých rastlín: Mýty počiatku. 12. Žena a vegetácia. Posvätný priestor a periodická obnova sveta. 13. Neolitické náboženstvá Blízkeho východu. 14. Duchovná stavba neolitu. 15. Náboženský kontext hutníctva: mytológia doby železnej.

KAPITOLA III

MEZOPOTÁMSKE NÁBOŽENSTVÁ.....	67
-------------------------------	----

16. «História sa začína v Sumere...». 17. Človek zoči-voči bohom. 18. Prvý mýtus o potope. 19. Zostup do podsvetia: Ianna a Dumuzi. 20. Sumersko-akkadská syntéza. 21. Stvorenie sveta. 22. Posvätnosť mezopotámskeho vládcu. 23. Gilgamešovo hľadanie nesmrteľnosti. 24. Osud a bohovia.

KAPITOLA IV

NÁBOŽENSKÉ IDEY A POLITICKÉ KRÍZY V STAROVEKOM EGYPTE	89
---	----

25. Nezabudnuteľný zázrak: «Prvý raz». 26. Teogónie a kozmogónie.
27. Povinnosti vteleného boha. 28. Faraónovo nanebevstúpenie. 29. Usire, zavraždený boh. 30. Synkopa: anarchia, beznádej a «demokratizácia» záhrobného života. 31. Teológia a politika «solarizácie». 32. Achnaton alebo nevydarená reforma. 33. Konečná syntéza: spojenie Re-Usire.

KAPITOLA V

MEGALITY, CHRÁMY, KULTOVÉ CENTRÁ:

ZÁPAD, STREDOMORIE, ÚDOLIE INDU.....111

34. Kameň a banán. 35. Kultové centrá a megalitické konštrukcie.
 36. «Záhada megalitov». 37. Etnografia a pravek. 38. Prvé mestá Indie.
 39. Náboženské protohistorické koncepcie a ich paralely v hinduizme.
 40. Kréta: posvätné jaskyne, labyrinty, bohyne. 41. Charakteristické črty
 minojského náboženstva. 42. Kontinuita predhelénskych náboženských
 štruktúr.

KAPITOLA VI

NÁBOŽENSTVO CHETTITOV A KANAÁNCOV131

43. Anatólska symbióza a chetitský synkretizmus. 44. «Zmiznutý boh».
 45. Premoženie draka. 46. Kumarbi a vláda nad vesmírom. 47. Boje medzi
 generáciami bohov. 48. Kanaánsky panteón: Ugarit. 49. Baal uchváti vládu
 a zvíťazí nad drakom. 50. Baalov palác. 51. Baal zoči-voči Mótovi: smrť
 a návrat k životu. 52. Kanaánska náboženská vidina.

KAPITOLA VII

«KEĎ BOL IZRAEL MLADÝ...»148

53. Prvé dve kapitoly knihy Genezis. 54. Stratený raj. Kain a Ábel. 55. Pred
 potopou a po nej. 56. Náboženstvo patriarchov. 57. Abrahám, «Otec viery».
 58. Mojžiš a odchod z Egypta. 59. «Ja som, ktorý som». 60. Náboženstvo v
 období Sudcov: prvá fáza synkretizmu.

KAPITOLA VIII

NÁBOŽENSTVO INDOEURÓPANOV A VÉDSKI BOHOVIA.....167

61. Protohistória Indoeurópanov. 62. Prvý panteón a spoločný náboženský
 slovník. 63. Trojčlenná indoeurópska ideológia. 64. Árijci v Indii. 65.
 Varuna, prvotné božstvo: dévovia a asurovia. 66. Varuna: Univerzálny kráľ a
 «čarodejník»; «rta» a «mája». 67. Hady a bohovia. Mitra, Arjaman, Aditi. 68.
 Indra, víťaz a demiurg. 69. Agni, kaplán bohov: obetný oheň, svetlo, pocho-
 penie. 70. Boh Sóma a nápoj «nesmrteľnosti». 71. Dvaja veľkí bohovia véd-
 skeho obdobia: Rudra-Šiva a Višnu.

KAPITOLA IX

INDIA PRED GAUTAMA BUDDHOM: OD KOZMICKEJ OBETE
K NAJVYŠŠEJ TOTOŽNOSTI ÁTMAN-BRAHMA189

72. Morfológia védskych rituálov. 73. Najvyššie obete: «ašvamédha» a «purušamédha». 74. Iniciačná štruktúra rituálov: vysvätenie (díkša), konzekrácia kráľov (rádžasúja). 75. Kozmogonické koncepcie a metafyzika. 76. Doktrína obetovania v bráhmanách. 77. Eschatológia: stotožnenie s Pradžápatim prostredníctvom obete. 78. «Tapas»: technika a dialektika umŕtvovania. 79. Askéti a extatici: «muni», «vrátja». 80. Upanišady a cieľ hľadania veštcov (ršiov): ako sa oslobodiť od «plodov» vlastných skutkov? 81. Stotožnenie «átmana» s brahma a skúsenosť «vnútorného svetla». 82. Dve modalities brahma a tajomstvo «átmana» «zajatého» v hmote.

KAPITOLA X

ZEUS A GRÉCKE NÁBOŽENSTVO213

83. Teogónia a boje medzi pokoleniami bohov. 84. Diovo víťazstvo a jeho zvrchovaná vláda nad svetom. 85. Mýtus prvých pokolení. Prométheus. Pandóra. 86. Následky prvotnej obete. 87. Človek a osud. Zmysel «radosti zo života».

KAPITOLA XI

OLYMPANIA A HÉROOVIA226

88. Padlý veľký boh a kováč-čarodejník: Poseidón a Héfaištos. 89. Apollón: zmierené protiklady. 90. Veštby a rituály očisty. 91. Od «vúzie» k poznaniu. 92. Hermés, «sprievodca ľudí». 93. Bohyne I: Héra, Artemis. 94. Bohyne II: Athéna, Afrodíta. 95. Héroovia.

KAPITOLA XII

ELEUSÍNSKE MYSTÉRIÁ247

96. Mýtus: Persefona v podsvetí. 97. Iniciácie: verejné obrady a tajné rituály. 98. Možno poznať mystériá? 99. «Tajomstvá» a «mystériá».

KAPITOLA XIII

ZARATHUŠTRA A IRÁNSKE NÁBOŽENSTVO257

100. Záhady. 101. Zarathuštrov život: dejiny a mýtus. 102. Šamanská extáza? 103. Zvestovanie Ahuru Mazdu: človek je slobodný zvoliť si zlo alebo dobro. 104. «Premena» sveta. 105. Náboženstvo Achaimenovcov. 106. Iránsky kráľ a sviatok Nového roka. 107. Problém mágov. Skýti. 108. Nové stránky mazdaizmu: kult Haomu. 109. Kult boha Mithru. 110. Ahura Mazda a eschatologická obeť. 111. Putovanie duše po smrti. 112. Vzkriesenie tela.

KAPITOLA XIV

NÁBOŽENSTVO IZRAELA V OBDOBÍ KRÁĽOV A PROROKOV282

113. Kráľovstvo: vyvrcholenie synkretizmu. 114. Jahve a stvorenie. 115. Jób, spravodlivý podrobený skúške. 116. Čas prorokov. 117. Pastier Ámos. Nemilovaný Ozeáš. 118. Izaiáš: «zvyšok Izraela» sa obráti. 119. Prísľub Jeremiášovi. 120. Pád Jeruzalema; Ezechielova misia. 121. Náboženská valorizácia «hrozby dejín».

KAPITOLA XV

DIONÝSOS ALEBO ZNOVUNÁJDENÁ BLAŽENOSŤ299

122. Epifánie a zmiznutie «dvakrát narodeného» boha. 123. Archaizmus niektorých verejných sviatkov. 124. Euripidés a dionýsovský orgiastický kult. 125. Keď Gréci znovuobjavili prítomnosť Boha...

ZOZNAM SKRATIEK313

STAV PROBLEMATIKY. KRITICKÉ BIBLIOGRAFIE315

MENNÝ A PREDMETOVÝ REGISTER.....392